

Ірина СКРИПНИК,
Буковинський державний медичний
університет,
Чернівці (Україна),
tirovivan@gmail.com

ГРИЦЬКО ЧУБАЙ: ОСОБИСТІТЬ
ЯК ЗАКРИТИЙ ТЕКСТ ІЗ ВІДКРИТИМ
ПІДТЕКСТОМ ТА ЛІТЕРАТУРНЕ
СЕРЕДОВИЩЕ ЛЬВОВА
КІНЦЯ 60-70-Х РОКІВ

Key words: *Grycko Chubay, Lviv, „Chest” trial of Igor and Irina Kalynech.*

Skrypnyk Iryna. Grycko Chubaj: Personality as a closed text with an open extratext and literary environment of Lviv late 60's - 70's.

The deals with the known facts of life, but not too much researched Ukrainian poet Grigorij Chubaj. Through the complex realities of desydent and atmosphere of Lviv underground environment, in the center of which was a poet, we try to see the true face of the artist, broken totalitarian system. The studio is a kind of psychological and literary portrait of the author, his person and works formed a theater of agony images and reincarnation.

Історія української літератури ХХ століття була нелегкою та плачевною. Письменники майже завжди перебували на межі життя і смерті, волі й заслання, ув'язнення, переступання через якісь мистецькі чи моральні принципи. Абсолютна заблокованість та неможливість друкуватись і видаватись. Саме в такий час довелось жити й творити геніальному поетові та непересічній особистості – Грицькові Чубаю. За лише тридцять три роки, що йому було відведено для життя в цьому світі, письменник залишив нам неймовірно вартісні мистецькі тексти, які майже всі увійшли до концептуально укладеного „П'ятикнижжя”.

Харизматичний топос завжди притягує, заманує в своє лоно творчих людей, особливо, коли цей топос багатокультурний. Таким Львів був завжди. Хоча з приходом комуністичної влади харизматичність більш маргіналізувалася, відступила на периферію в приватні світські рейди. Таким своєрідним бункером для творчої молоді було помешкання батьків Галини Чубай, дружини поета Грицька Чубая, що знаходилось на Погулянці, в якому молодій сім'ї було виділено дві кімнати на першому поверсі та ще – цокольне приміщення, де Григорій Чубай облаштував собі кабінет і своєрідну творчу майстерню з добірною бібліотекою та фонотекою улюбленого письменником джазу, класики тощо. Але хіба Чубай б так по-особливому сприймав харизматичність Львова, якби був істинним львів'янином? У тому то й полягає парадокс топосу загалом, генія як

такого та їхніх особливих стосунків (таку бінарність можна проводити чи не з кожним генієм, який приїхав з периферії підкоряти своєрідний центр).

Ще практично юнаком у 1969 році Грицько Чубай приїхав до Львова з чітким усвідомленням, що він геніальний поет і що він – *найкращий* поет у цьому місті. Такий виклик топосу й тому, хто його заселяє, не завжди вдавався „чужинцям”, особливо, коли мова йде про Львів, який славився своєю енергетичною закритістю до „не свого”. Тут уже маємо поняття „іншого”, але цей „інший” настільки органічно ввійшов у ментальну ауру міста, що воно сприймало його за істинно „свого”. Зрештою, характери Львова як топосу та Чубая як генія настільки подібні в своїй природній довершеності, відчутті вищості, задиркуватості та справедливій нескромності, що, по суті, вони тотожні. Це потім і стало одним із вбивчих факторів для Чубая, оскільки він не міг знести відчуженість Львова та тих людей, які в нього асоціювалися з обличчям цього міста (після подій 1972 року).

Спочатку варто коротко окреслити факти з життя поета до його приїзду у Львів. Народився Григорій Чубай у 1949 році в селі Березини на Рівненщині. Батьки працювали чорноробочими в колгоспі, тому дитинство і юність письменника нічим позірно не відрізнялись від життя звичайного сільського хлопця. Єдине, що кардинально різнило його від інших сільських школярів – нестримне бажання вчитися й читати все те, що було

доступне в бібліотеці. Мистецький хист хлопця проявився рано. Батьки згадують, що Грицько Чубай ще з дитячих років любив усамітнюватися, захоплювався малюванням. Тоді ж почав писати. А з восьмого класу регулярно їздив до Дубна та Рівного, де друкував свої вірші в місцевих часописах¹

Ярослав Поліщук стверджує, що важливу роль у становленні таланту та мистецьких позицій автора відіграло родинне виховання. Парадоксальним є те, що Чубай мав би носити прізвище Гетьман, бо таким було прізвище діда по татові, але бабуся Матрона, яка виросила дванадцятьох дітей, дала своє дівоче прізвище половині своїх синів, щоб воно не пішло в забуття. Родина Чубаїв-Гетьманів була патріотичною. Дядько поета був переконаним українським націоналістом ще за часів Польщі в 1920-х роках, але трагічно загинув ще юнаком². Грицько Чубай ріс всебічно обдарованою дитиною. Відомо, що він хотів навіть здобувати мистецьку освіту, розповідав про свій намір знайомим, показував малюнки, питав поради. Неабияким захопленням для нього була музика. Вже підлітком він грав на гітарі, мав гарний голос. Галина Чубай згадує, що коли він привіз її на знайомство до своїх батьків, то вона була здивована, що „була в цій хатині багата бібліотека, а ще фонотека платівок: Моцарт, Бах, Вівальді, Бетговен, Барток, Стравинський, Дебюссі... Українська музика: Скорик, Грабовський, духовна – Бортнякський, Березовський, Ведель”³.

Після закінчення школи автор їде до Києва. З собою він мав грамоту переможця республіканської олімпіади юних філологів й тому розраховував без проблем вступити до вищого навчального закладу. Але до іспитів його не допустили, обґрунтувавши це виступом перед пам'ятником Шевченка. Вже тоді за ним було встановлено стеження радянською поліцією й, звісно, можливості навчатися йому ніхто б не надав. Бо такою ж невдачею увінчались наступні спроби поета навчатись у Рівненському педінституті та Львівському університеті.

Після школи та невдалих вступних кампаній, Григорій Чубай працював учителем історії в селі Жабокрики, куди його прийняли, незважаючи на відсутність вищої освіти, оскільки він мав глибокі знання. Деякий час також працював на радіо в Дубному. Проте постійне відчуття переслідування, з одного боку, та локальної творчої зреалізованості з іншого, не залишали в спокої поета. Можливо, тому він вирішує

переїхати жити до Львова, оскільки думає, що в місті загубитись від пильного ока поліції та ширше екстравертувати свій талант легше, ніж у районному центрі. Бажання бути почутим примусило Чубая остаточно залишитись у Львові, у місті, якому він відразу зробив претензійний виклик і довгий час відчував себе абсолютним переможцем. Письменник мав неабиякий успіх на літературних вечорах, творча молодь тягнулася до нього й це його ще більше наснажувало.

Приблизно в цей час – після закінчення школи та переїзду до Львова – Грицько Чубай розкривається неймовірно плідно як поет. Саме ті твори, які були написані в цей період становлять кістяк пізніше укладеного рукописного „П'ятикнижжя”. Десь під цю пору була створена й знаменита модерна поема „Вертеп”, яка зробила справжній фурор у самвидавівських колах мистецького Львова. Те, що відбувалося далі в житті Григорія Чубая можна поділити на два періоди: період до арешту, допитів та процесу над Ігорем та Іриною Калинцями; період після процесу над Калинцями, поступове та остаточно фізичне й творче сомовбивання.

Період до арешту та допитів був дуже малим порівняно з другим періодом, але він рухався по висхідній і дав поетові дуже багато в інформативному плані. По суті, якщо б існувала така професія – інтелектуальне спілкування, то можна було б сказати, що Грицько Чубай працював на такій роботі, бо, не маючи освіти та перебуваючи в політичній блокаді, він ніколи надовго не залишався на якомусь постійному місці, працював навіть чорноробом, був монтажником у театрі. Друзі навіть пригадують, що на цьому ґрунті в подружжя Чубаїв були деякі конфлікти. Він отримував насолоду від одного: спілкування в колі друзів, де він почував себе абсолютним лідером. Письменник володів неабияким магнетизмом, згуртовував навколо себе всю андеграундівську молодь Львова.

Художник Юрко Кох у спогадах про поета зазначає: „Неодноразово довелось мені бути свідком або й учасником навколопоетичних дискусій за участю Грицька Чубая в головній ролі. Принагідно можна було дізнатись про досі незнайомих поетів, або, як дуже пощастить, молодих поеток. Якщо, скажімо, Ікаса (*Волдмур Ікаса – літературне псевдо Володимира Яворського – авт.*) відстоював мудру, легку і прозору поезію, то Чубай, самозрозуміло, – мудру, важку і непрозору, в котрій би всього було

БАГАТО...»⁴. Більшість авторів спогадів про Грицька Чубая говорять, що поет був дуже запальний, понад усе відстоював свою думку й розумів, що він є своєрідним гуру в тогочасній літературі Львова. Той же Юрій Кох пригадує, що в кабінеті поета на стіні висіли три портрети: Езри Павнда, Томаса Стернза Еліота і Григорія Чубая, й письменник любив принагідно зауважувати, що це „трійця найкращих у світі поетів”⁵. Бачимо, що Грицько Чубай без ніякої зайвої скромності розумів, що він залишиться в літературі й, що його ім’я справедливо можна поставити з такими світовими велетами поезії. Інша справа, що він розумів й друге: в умовах радянської системи йому не залишається нічого іншого, як обходитись самвидавом та просто творчим обміном ін формацією в локальному розумінні.

Віктор Морозов з невимовним трепетом говорить, що Чубай назавжди прищепив йому „імунітет до провінційности, банальности, у поезії, музиці, взагалі у розумінні та сприйнятті мистецтва”⁶. Саме Чубай, якийсь чином, був у курсі всього, йшов у ногу з європейськими віяннями, знав про нові з’яви.

Морозов говорить, що вже потім, коли він отримав змогу побувати в багатьох країнах світу, здивовано відзначив для себе, що, незважаючи на всю замкнутість, „залізноставісність і дебільність” країни, в якій всі тоді перебували, цьому колу пощастило втримати руку на пульсі тогочасного світового мистецтва. „Ми, фактично, зуміли не перетворитись на забитих хуторян, які перелякано позирають на дійство, що розгортається десь там, на великій сцені”⁷. І це все, завдячуючи Чубасвій містичній поінформованості. Йому подобалось бути першим, викликати захоплення не лише як поета, а й як своєрідного *Мєфісто*, як назвав його Володимир Карвацький⁸.

Ще одним важливим штрихом до розуміння сутності й закритості у відкритості особистості Грицька Чубая було те, що у глибинному розумінні він був далеким від політичності, був патріотом, але не більше. Мається на увазі, що його дратувала блокада як така, присутність заборон та вільного обміну думками, культурами. Поет любив Україну, але не був героєм-націоналістом. Сама по собі національна публіцистика та патетика його дратувала, а цікавило мистецтво як таке, вільний транзит емоцій та новочасовості. Чубай був яскравим представником панслов’янського лібералізму та демократії й це його, як нікого, споріднює із

постмодерністами, з творчим бунтом, а не політичним. Саме такою своєю особливістю поглядів він відрізнявся від народовства, наприклад, Ігоря та Ірини Калинців, В’ячеслава Чорновола.

Ми не можемо підтримувати чи не підтримувати одну із позицій, тому що кожна з них була необхідна для тогочасної ситуації в українській культурі та відсутності вільної державності. Чубасва – для декларації того, що мистецтво має бути автономним, не повністю відірваним, а саме – автономним від націоналістичного пафосу. Тому що і Грицько Чубай писав про викривання комуністичного ладу, але то іншого стибу текст. Калинцева поетична та, мабуть, більше – Антирадянська соціальна діяльність – для боротьби зі страшною та кривавою системою. Обоє письменників надзвичайно талановиті й обоє мусили з власної волі чи неволі тратити, псувати свій талант на боротьбу: один із самим собою та власними слабкими й переконаннями, інший – з міфологічно-реалістичним круком, яким була радянська влада.

Яскравою сторінкою у першому періоді львівської богемності Грицька Чубая був випуск самвидавівського журналу-альманаху „Скриня”. Приблизно на початку 1970-х років Чубай зініціював створення літературно-художнього часопису, який вирішили назвати „Скринею”. Журнал мав бути суто для внутрішнього користування, так би мовити, свої для своїх. Відомо, що вийшло кілька номерів, видрукуваних на машинці.

У „Скрині” здебільшого друкувались члени редколегії: твори самого Грицька, Миколи Рябчука, Олега Лишеги, Юрія Винничука, Віктора Морозова та інших. Володимир Яворський всю затію з журналом називає своєрідною грою (це теж наближує це коло літераторів та митців до постмодернізму). Також Яворський пригадує, що Грицько Чубай любив жартити: „Я не пригадую жодної зустрічі з ним, щоб він не сміявся чи був похмурий. Правда, його веселощі часто виливались в дошкульні глузування. Напевно, саме як глузування належить розцінювати напис російською мовою на останній сторінці „Скрині”: „Журнал „Сундук” На українском языке””.

Коли, 13 січня 1972 року Григорія Чубая заарештували і взяли на допит, то „Скриня” й фотокопії творів Донцова були єдиним компроматом, який міг послужити причиною арешту. І то, лише позірно, тому що, впорядковуючи журнал, письменник виявився набагато обережнішим від багатьох досвідче-

ніших дисидентів, оскільки видання було напроцуд аполітичним. Хіба що сам дух та вияв позаформатності міг служити дражли-вим ефектом.

Саме тут починається другий період замешкання Григорія Чубая у Львові і цей період позначений глибоким внутрішнім трагізмом. Цілих десять років, до самої смерті, письменник просто кожний день потроху палив себе спиртним, їв себе поїдом.

Достеменно так і ніхто не зазначає, що сталося. Дружина поета делікатно обходить тему причини, чому від Чубая багато хто із колишніх друзів з богомного кола відвернулися чи свідомо ігнорували його. А ті, хто писав спогади до кальварівського видання його творів (очевидно, вони чи не єдині з літературних та мистецьких посиденьок, які не втратили тоді приязнь до особи поета), лише рецитують ті чутки, які ходили тогочасним Львовом, однозначно справедливо наводячи зовсім інші аргументи у цій справі.

Костянтин Москалець зазначає, що арешт і допити Чубая та всіх подібних йому були лише бутафорними, тому що „ловили велику рибу”, а не практично аполітичну групу, яка локалізувалася майже на літературі, музиці та візуальному мистецтві⁹.

Цією „рибою” був Ігор Калинець та його дружина, а Чубай лише виступив наживкою КДБ для суспільних очей. У каральних органів було предостатньо матеріалу на Калинців, але справу слід було зробити відкритою й, можливо, остаточно залякати всі літературні та довоколалітературні кола міста. Єдине, що гнітить – якась неприродна дитинна щирість Григорія Чубая на допитах. Він був пов'язаний з Калинцями лише умовно: по-перше, вони були сусідами; по-друге, в їхніх стосунках була деяка напруженість, оскільки Чубай повністю не поділяв їхніх націоналістичних ідей.

Первинно ідея вже зазначеної „Скрині” належала Григорію Чубаю, а Осадчий та Калинці погодились підібрати поетичний матеріал. Що було далі, ми можемо дізнатись із матеріалів допитів Грицька Чубая, але остаточно вірити їм, очевидно, не слід, оскільки відповіді карні органи могли підтасувати та й лексика протоколів не завжди відповідає звичному словниковому набору поета. Цитуємо, як пряму мову Чубая: „вони підібрали багату кількість націоналістичного й наклепницького змісту віршів, які дали мені з метою друкування в журналі... Ознайомившись з творами вищезгаданих авторів, я повернув їх особисто їм. До мене дійшли

чутки, що вони всі образились на мене за повернення їхніх творів і за відмову їх друкувати. Ірина Калинець заявила, що я шизофренік, а Чорновіл В'ячеслав – що я ще дитина”¹⁰.

Москалець наводить матеріали протоколів і ми бачимо, що поет не оминає жодної відповіді на запитання й взагалі поводить себе, ніби не на допиті, а на сповіді. „Він розповідає про симпатії, антипатії та внутрішні конфлікти у своєму колі – те, що найбільше цікавило «фрейдів» у погонах. Відчувається, що він повністю зламаний морально, що між ним і слідчим установився той первісний зв'язок, який з'являється в стосунках садиста і жертви, терориста і заручника”¹¹.

Жертвою потенційно є слабша психологічно людина. У цьому й полягала велика драма геніального поета Грицька Чубая – він був слабкою людиною; тонким, неповторним майстром слова, він був митцем, а не героєм. „З нього живцем здирали захисне лице, і до того юнак не був готовим”¹².

Абсолютно точно схарактеризував особистість Чубая Костянтин Москалець: „Він мав хворі нирки, не служив, як Стус в армії, не сидів у в'язниці. Він просто не мав нагоди для формування характеру, ховаючи це за прибраним іміджем, за епатажем і екстравагантністю, за маскою нахабнуватої самовпевненості”¹³.

Володимир Яворський говорить, що не поділяв загального негативного ставлення до поета, особливо його дратувало твердження, що Грицько Чубай – агент КДБ. „Гадаю, що все було набагато простіше. Грицько мав раниме беззахисне серце й слабку волю. Кадебісти шантажем чи ще якимось способом зламали його і змусили свідчити проти свого товариша”¹⁴.

Грицько Чубай став жертвою свого власного театру перевдягань та імітацій, свого власного вертепу та „гри в живих”. Дійсність для нього перевернулася й цей процес у ньому самому, в його внутрішніх почуваннях та конституціях набув Неворотної реакції.

Ми не зауважили ще одну дуже важливу деталь – за великим рахунком, він був ще дитиною, він ще не прожив період юнацької буфонади й самі допити він, очевидно, відразу не сприймав серйозно. Чубай не був налаштований на політичність, він жив літературою, мистецтвом і, напевно, спершу не увійшов у істинну суть процесу як такого. Наївність спричинила перший злам.

А другий злам настав, коли Грицька Чубая відпустили, і всі друзі та приятелі розцінили це, як чистої води, запроданство. Одні пришивали йому співробітництво з КДБ (бо його часто згодом туди викликали на аудієнцію), інші, не усвідомлюючи, що суперечать самі собі, говорили, що він пов'язаний з націоналістами.

Дуже часто навіть інтелектуали та митці хворіють на комплекс натовпу, коли це стосується громадської думки. Тому що, якби Грицька Чубая засудили, незважаючи на те, чи він сказав чогось зайвого, чи ні, то всі б уважали його героєм, підносили до небес й у думках ставили йому монументи на площах. А він виявився простою людиною з усіма притаманними їй слабостями, але з неймовірним поетичним талантом.

Микола Рябчук зауважує, що окрім зміни часів (під цю пору всі отримали добрячих штурханів: з університету відрахували Олега Лишегу й Віктора Морозова, з художнього інституту – брата Володимира Яворського, Ореста Яворського, самого Рябчука вигнали з політехніки), змін і тріщин в їхньому гурті, зламався сам Чубай, „його внутрішні стосунки зі світом, з оточенням, з самим собою. Він опинився у стані глибокої внутрішньої кризи, яку я окреслив би, як стан перманентної потамованої істерії, зумовленої неможливістю повернутися в минуле (до „гріхопадіння“), ані прорватися в майбутнє (знайти хоч якесь, реальне чи вигадане „спасіння“). Він зробився нервовим, неврівноваженим і, що найгірше, монологічним – у широкому, „бахтіанському” значенні того слова”¹⁵.

Хай там що, але Грицько Чубай залишився сам на сам зі своєю надламанною совістю. Практично розбилося колишнє творче коло. Одні боялися його, інші цурались, як прокаженого. Він сам став іншим, закрився в собі, пішов у глибоку внутрішню вимушену еміграцію. До того раніше й так, не цуравшись пляшки, поет почав вдаватися до цього запоями.

Усе частіше Чубая бачили в сумнівних компаніях в парку чи деінде. Ось, як про це пише Володимир Яворський: „У ті часи я нерідко зустрічав Грицька на вулицях. Розмовляв з ним. Майже завжди він був добряче напідпитку. Мене це не дивувало, бо й раніше Грицько не цурався чарки. Жодні зустрічі чи в нього вдома, чи в іншому місці не обходились без випивки. Але тоді все це робилося легко, з якимось веселим відчайдушством, а тепер Грицько виглядав зовсім інакше. Щось змінилося в ньому. Він здавав-

ся наче погаслим. Хоча зовні силкувався бути безтурботним”¹⁶.

За десятиліття після процесу над подружжям Калинців в житті Чубая ще були знакові події, але вони ніби відступають на задній план, оскільки вони не врятували його. Григорій Чубай навчався в Московському літературному інституті. Дружина поета зазначає, що він був одним із найталановитіших студентів. Відомо, що він потрапив у семінар поета Анатолія Жигуліна, який славився своєю ліберальністю та прихильним ставленням до українців. Жигулін писав про Чубая так: „Його вірші потрясли мене. Як забилося моє серце! Подумалося: цей поет буде, напевне, найсильнішим у моєму семінарі. Моє припущення, моє передчуття мене не підвело. Гідний подиву талант Григорія Чубая зростав й міцнішав на очах. Його перу все було підвладне: і тонка інтимна лірика, і багатопланова філософська поема, і, здавалося б, розкуті, але високої почуттєвої напруги верлібри, і чудові, ніби срібні дзвіночки, дитячі вірші й переклади...”¹⁷.

Проте хвороба прогресувала. Коли Чубайдесь на вулиці зустрічав друзів чи знайомих, то все частіше скаржився, що він хворий, що йому дуже зле. Багато хто із тих, хто писав спогади про поета зізнаються, що не вірили йому, бо він надто часто одягав різні маски, можливо, стан постійного алкогольного сп'яніння не викликав довіри, а, можливо, просто всі були надто заклопотані своїми буденними проблемами й не помічали, що йому справді фізично дуже погано.

Чубаєвий тодішній стан яскраво видно в його останній поемі „Говорити, мовчати і говорити знову”, яка буквально вбиває своєю відвертістю та трагізмом душевної драми:

ти ж бо знаєш
як важко бути мені в сутінках
вустами вологими на добрі слова
натрапляти
коли слід од мертвого місяця блищить
на
повільній ріці
як револьвер з останньою кулею
у тремтячій руці¹⁸.

Микола Рябчук пригадує: „Коли навесні 1982 року Грицько сказав, що йому погано, я, каюсь, подумав, що він знову переборщує, граючи нову роль – протилежну до попередньої, в якій він стверджував, що все гаразд... Та невдовзі, ідучи на працю в Музей атеїзму, я зустрів на вулиці Руській Галю, котра розпачливо мовила: „Грицько помирає””¹⁹.

У Грицька Чубая у 33-річному віці відмовляли нирки. Він дуже хотів жити, бо розумів, що помирає. Хотів, щоб все повернулося на десять років назад, хотів бачити, як ростуть його діти, хотів бути іншим.

Дружина пише: „Вилікувати його було вже неможливо, хоч я до останньої хвилини не вірила в неминучий кінець – так само, зрештою, як і сам Грицько. Хоч він завше, ніби жартома (а часом і цілком уже серйозно), говорив про те, що проживе лише тридцять три роки. До останньої хвилини ми розмовляли з ним, навіть за кілька митей до смерти пройшлися лікарняним коридором, сіли на лікарняне ліжко удвох... Сказав: „Засну трохи...”»²⁰.

16 травня 1982 року не стало геніального українського поета, який лише своєю однією особою становив високомистецький психологічний текст, що лише починають досліджувати та розкладати на мікротексти, підкладати до різних теорій та нових психологічних віянь. Адже, чим складніша особистість митця, тим більше вона приваблює й згуртовує довкола себе, навіть після відходу, нарізно-манітніші дискурси та дискусії.

Григорій Чубай залишив дві великі глибинні речі-в-собі – поезії, поеми, переклади й своє продовження – сина, Тараса Чубая – лідера гурту „Плач Єремії”, який є найбільшим популяризатором батькового мистецтва слова. Син зумів втілити в життя Чубаєву підсвідому мрію – поєднати добірну поезію з добірною музикою.

У літературі, як і в природі, все існує за чітко накресленими законами поетичного космосу. Інша справа, що цей космос ніколи не можна вкласти в якісь логічні межі сприйняття. Там панує „інша”, абсолютно відмінна дійсність, і хто знає, яка із них насправді правдива, а яка – ні: та, яку ми вважаємо своїм життям, чи та, яка є буттям у тексті.

Яскравим прикладом такої „іншої” дійсності, яка поступово і плавно перетікає до ще незвіданіших глибин „іншості” є творчість Грицька Чубая. Цей поет залишив нам потужний код інтелектуального прозріння.

Але нам ніколи не вдасться розгадати його до кінця, тому що основного, заключного слова чи літери, які б пролили світло розуміння, сказано не було. Це виглядало б надто просто. Та й, очевидно, поетичні коди існують не для того, щоб їх розгадувати, а для того, щоб поєднуватись, коли прийде час, до космічного коду будови світу. Адже поети теж будують світ – поетичний світ зі світла та сповіді, зі сміху пражінки та плачу

пророків, з постійного та екстазного відшукання причетного.

Григорій Чубай був непересічною особистістю, істинним генієм, якому, одному з небагатьох, вдалося у “дзеркалі власної душі” помітити свою власну геніальність і чітко знати, що вона залишиться надовго.

Наша студія є першою частиною, пропедвтичним „реверансом” й початком серії статей про творчість поета, що лише зараз активно повертається до читача, про майстра „драми” в поезії – Григорія Чубая.

Література:

¹ Поліщук Я. Феномен Грицька Чубая // Дивослово. – 2000. – № 7. – С. 6.

² Поліщук Я. Феномен Грицька Чубая // Дивослово. – 2000. – № 7. – С. 4.

³ Чубай Т. З весни – у вічність // Чубай Г. Плач Єремії. – Львів: Кальварія, 2001. – С. 307.

⁴ Кох Ю. Віднайдені файли // Чубай Г. Плач Єремії. – Львів: Кальварія, 2001. – С. 257.

⁵ Кох Ю. Віднайдені файли // Чубай Г. Плач Єремії. – Львів: Кальварія, 2001. – С. 259.

⁶ Морозов В. “Наша осінь з маленькими деревами дуже швидко минула” // Чубай Г. Плач Єремії. – Львів: Кальварія, 2001. – С. 267.

⁷ Морозов В. “Наша осінь з маленькими деревами дуже швидко минула” // Чубай Г. Плач Єремії. – Львів: Кальварія, 2001. – С. 268.

⁸ Карвацький В. Приреченість на причетність // Кур’єр Кривбасу. – 2003. – № 162. – С. 187.

⁹ Москалець К. П’ять медитацій на “Плач Єремії” / Москалець К. Гра триває: Літературна критика та есеїстика. – К.: Факт – Наш час, 2006. – С.191.

¹⁰ Москалець К. П’ять медитацій на “Плач Єремії” / Москалець К. Гра триває: Літературна критика та есеїстика. – К.: Факт – Наш час, 2006. – С.188.

¹¹ Москалець К. П’ять медитацій на “Плач Єремії” / Москалець К. Гра триває: Літературна критика та есеїстика. – К.: Факт – Наш час, 2006. – С.188.

¹² Москалець К. П’ять медитацій на “Плач Єремії” / Москалець К. Гра триває: Літературна критика та есеїстика. – К.: Факт – Наш час, 2006. – С.189.

¹³ Москалець К. П'ять медитацій на "Плач Єремії" / Москалець К. Гра тривас: Літературна критика та есеїстика. – К.: Факт – Наш час, 2006. – С. 189.

¹⁴ Яворський В. "Все стає справжнім лише під осінь" // Чубай Г. Плач Єремії. – Львів: Кальварія, 2001. – С. 291.

¹⁵ Рябчук М. Кінець однієї епохи // Чубай Г. Плач Єремії. – Львів: Кальварія, 2001. – С. 280.

¹⁶ Яворський В. "Все стає справжнім лише під осінь" // Чубай Г. Плач Єремії. – Львів: Кальварія, 2001. – С. 290.

¹⁷ Чубай Г. З весни – у вічність // Чубай Г. Плач Єремії. – Львів: Кальварія, 2001. – С. 310.

¹⁸ Чубай Г. Плач Єремії. – Львів: Кальварія, 2001. – С. 143.

¹⁹ Чубай Г. З весни – у вічність // Чубай Г. Плач Єремії. – Львів: Кальварія, 2001. – С. 282

²⁰ Чубай Г. З весни – у вічність // Чубай Г. Плач Єремії. – Львів: Кальварія, 2001. – С. 310.

Skrypnyck Irina. GRISKO CHUBAY: PERSONNALITE COMME FERMEE DANS UNE HARMONIQUE OUVERTES ET DE L'ENVIRONNEMENT LITTERAIRE DE LVIV FIN DES 60-70 ANS

L'article examine les faits de la vie connue, mais inexplorée poète ukrainien Grisko Chubaya. À travers les réalités complexes de la dissidence et l'atmosphère Lviv andetraundivskoho environnement dans le centre de ce qui était un poète, nous essayons de voir le vrai visage de l'artiste, système totalitaire cassé. Le studio est une sorte de portrait psychologique et littéraire de l'auteur, sa personne et l'œuvre de eusses créé les images et la réincarnation d'un théâtre.

Mots-clés: Grisko Chubaya, Lviv, „Torse”, le procès de d'Igor et Irina Kalynets.

Скрипник Ирина. ГРИЦЬКО ЧУБАЙ: ЛИЧНОСТЬ КАК ЗАКРЫТЫЙ ТЕКСТ С ОТКРЫТЫМ ПОДТЕКСТОМ В ЛИТЕРАТУРНОМ ПРОЦЕССЕ ПОЗДНЕГО ЛЬВОВА 60-70-Х ГОДОВ

В статье рассматриваются факты из жизни известного, но мало исследованного украинского поэта Григория Чубая. Через сложные реалии дисиденства и атмосферу львовской андеграундской среды, в центре которого был поэт, мы делаем попытку

увидеть истинное лицо мастера, надломленного тоталитарной системой. Студия является своеобразным психологическим и литературным портретом автора, который своей личностью и творчеством создал целый театр антагонических образов и перевоплощений.

Ключевые слова: Григорий Чубай, Львов, „Сундук”, процесс над Игорем и Ириной Калинец.